

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့်
လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်
အစီရင်ခံစာ

လက်ပံအိုင်. (အရှေ့) ကျေးရွာ တပျော်ကျေးရွာအုပ်စု မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း
တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၃

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ လက်ပံအိုင်. (ရှေ့) ကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆

၂.၂ လက်ပံအိုင်. (အရှေ့) ကျေးရွာအကြောင်း----- ၆

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၇

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)----- ၉

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၃

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်----- ၁၆

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၈

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၀

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၂

၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၄

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၇

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၂၈

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၂၉

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၀

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၁

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၂

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၃

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၃၄

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၆

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၃၇

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- -- ၃၈

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ တပျော်ကျေးရွာအုပ်စု၊ လက်ပံအိုင် (အရှေ့) ကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် များ ကျရောက်လာမှုအပါအဝင်ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤလက်ပံအိုင် (အရှေ့) ကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ လက်ပံအိုင် (အရှေ့) ကျေးရွာ၊ တပျော်ကျေးရွာ အုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင် တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု- စီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ လက်ပံအိုင် (အရှေ့) ကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

လက်ပံအိုင် (အရှေ့) ကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ တပျော်အုပ်စုတွင် တည်ရှိသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ အနောက်ဘက် ၁၇-မိုင်ခန့်အကွာ၊ မိတ္ထီလာ-ကျောက်ပန်းတောင်း ကားလမ်းမကြီး ၏ မြောက်ဘက် ၁-ဖာလုံအကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ ရွာ၏တောင်ဘက်တွင် မန်းကျီးတန်း၊ မြောက်ဘက်တွင် ကြာကန်ကျေးရွာ တို့ တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာရှိလူဦးရေ ကျား (၁၈၆) ဦး၊ မ (၁၇၀) စုစုပေါင်း (၃၅၆) ဦး နေထိုင်ကြသည်။ ဗမာလူမျိုးများဖြစ်ကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်ကြသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းနှင့် စေတီရှိသည်။

၂.၂ လက်ပံအိုင် (အရှေ့) ကျေးရွာ အကြောင်း

လက်ပံအိုင် (ရ) ကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ တပျော်အုပ်စုတွင် တည်ရှိသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ အနောက်ဘက် ၁၇-မိုင်ခန့်အကွာ၊ မိတ္ထီလာ-ကျောက်ပန်းတောင်း ကားလမ်းမကြီး ၏ မြောက်ဘက် ၁-ဖာလုံအကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ ရွာ၏တောင်ဘက်တွင် မန်းကျီးတန်း၊ မြောက်ဘက်တွင် ကြာကန်ကျေးရွာ တို့ တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာရှိလူဦးရေ ကျား (၁၈၆) ဦး၊ မ (၁၇၀) စုစုပေါင်း (၃၅၆) ဦး နေထိုင်ကြသည်။ ဗမာလူမျိုးများဖြစ်ကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်ကြသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းနှင့် စေတီရှိသည်။

ပညာရေး - လက်ပံအိုင်ကျေးရွာတွင် အစိုးရကျောင်းမရှိပါ။ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ကျောင်း တစ်ကျောင်း ရှိသည်။ ထိုကျောင်းမှာ အလယ်တန်းအထိပညာသင်ကြား၍ ရသည်။ စာသင်ဆောင် (၂) ဆောင်ရှိသည်။ အိမ်သာ (၁) လုံးသာရှိသည်။ အထက်တန်းပညာအားသင်ယူရန် ၃မိုင်ခန့် ဝေးသော အမှတ် (၆) ဖလံကျင်းကျောင်းသို့ သွားရောက် ပညာသင်ယူရသည်။

ကျန်းမာရေး - လက်ပံအိုင်ကျေးရွာတွင် ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ သင်တန်းဆင်း ဆရာမတစ်ဦးသာ ရှိသည်။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက မိတ္ထီလာဆေးရုံကြီးသို့ လာရောက်ကုသရသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်သည်။

စီးပွားရေး - အဓိကအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးအား လုပ်ကိုင်ကြသည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် နှမ်း၊ ဝါ၊ ငရုပ်၊ ပဲအမျိုးမျိုး၊ ခရမ်းချဉ်တို့အား စိုက်ပျိုးကြသည်။ မွေးမြူရေး အနေဖြင့် နွားနှင့်ဝက်အား မွေးမြူကြပြီး၊ အချို့သောအိမ်ထောင်စုများမှာ ငါးဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းအား လုပ်ကိုင်ကြသည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

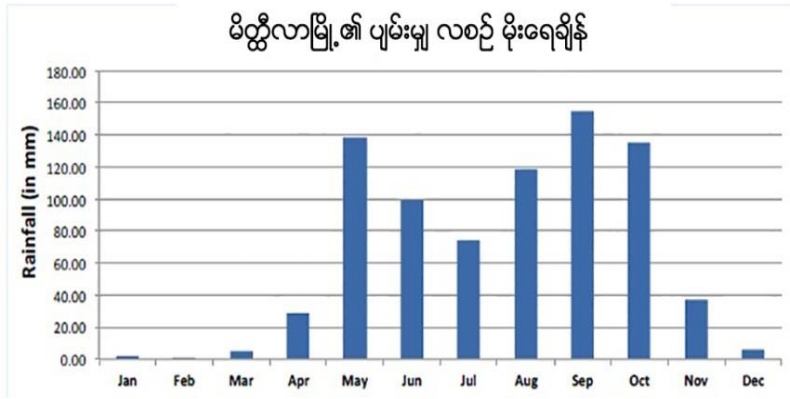
မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃’၊ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃’ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော ခြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် ခြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသရှိမန္တလေး တိုင်းဒေသကြီးအတိုင်းရှိမိတ္ထီလာမြို့နယ်

ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာမြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံး

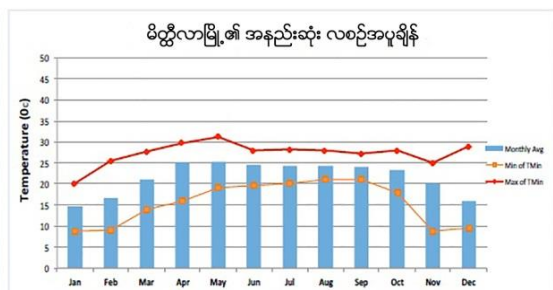
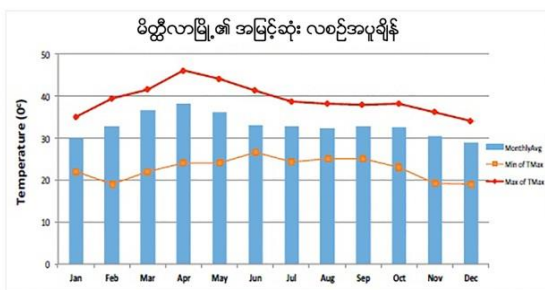

ပုံ၅/မိတ္ထီလာမြို့ ၏မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည်မေလနှင့်စက်တင်ဘာလတို့တွင်အမြင့်ဆုံးသို့ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကိုဖော်ပြသည်။နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်၈၀၀မီလီမီတာသာရရှိသောကြောင့်[၂] မို့သည်လေ့လာခဲ့သောမြို့နယ်များတွင်မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးရရှိသောမြို့ဖြစ်သည်။

အပူချိန်တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့များ၏ (၁၉)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို

တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉.၃၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

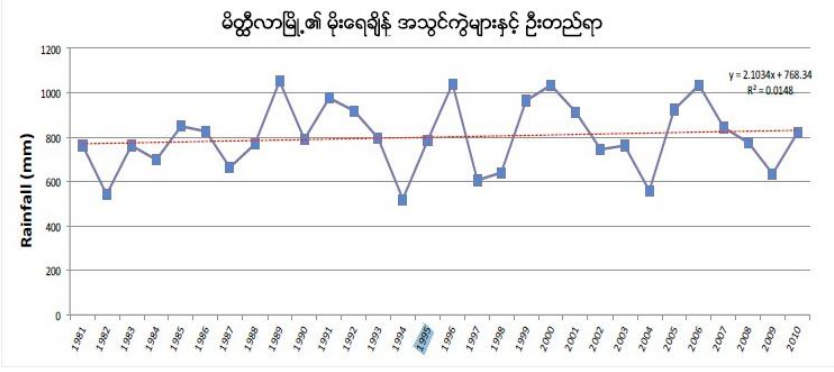

ပုံ၆/မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပိပုံ) နှင့်အမြင့်ဆုံး(ယာ) အပူချိန်၊၁၉၈၁-၂၀၁၀အချက်အလက်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည်ဧပြီလသည်အပူဆုံးလအဖြစ်ဖော်ပြပြီးအမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေအပူချိန်နှင့်ညအပူချိန်တို့ကိုတိုင်းတာရရှိသည်။အခြားတစ်ဘက်တွင်နေနှင့်ညအပူချိန်များအားဖြင့်ဖော်ပြရလျှင်အအေးဆုံးလများမှာဇန်နဝါရီနှင့်ဒီဇင်ဘာလများဖြစ်ကြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses) မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင် (၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ် အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီ မီတာကို တိုင်းတာမှတ်သားရ သည်။ ယင်းနှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာ

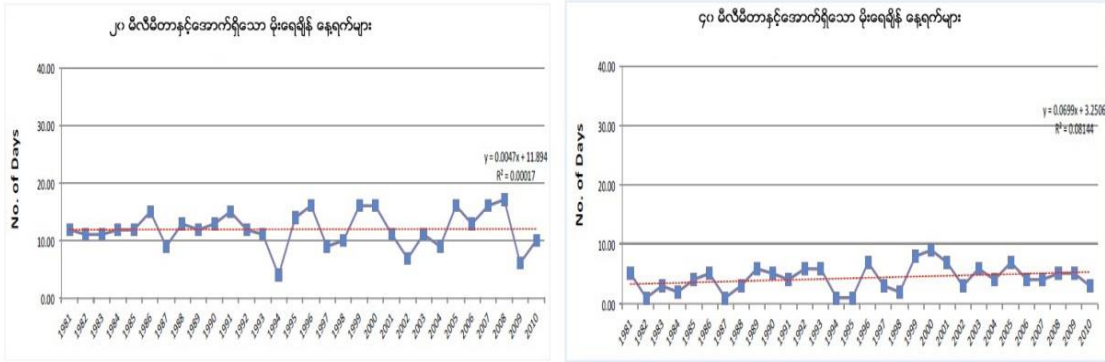
ပုံ ၇။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။ အချက်အလက်များသည် နှစ် (၃၀) အတွင်း နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကို ဖော်ပြသည်။ အခြောက်သွေဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်နှင့် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၈၉ ခုနှစ်ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ၈၀၀ မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

မှတ်သားမိသည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီမီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာလ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ(၂၃)ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်းရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉)

ခုနှစ်တွင် (၁၀၅၃မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မီလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မီလီမီတာနှင့် (၄၀)မီလီမီတာကြားတွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၈ ၊ ၂၀ မီလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မီလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်ငယ်ဖော်ပြသည်။

နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မီလီမီတာ >ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ၁၃ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၁)ခုနှစ်၊ဇွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မီလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၁မီလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

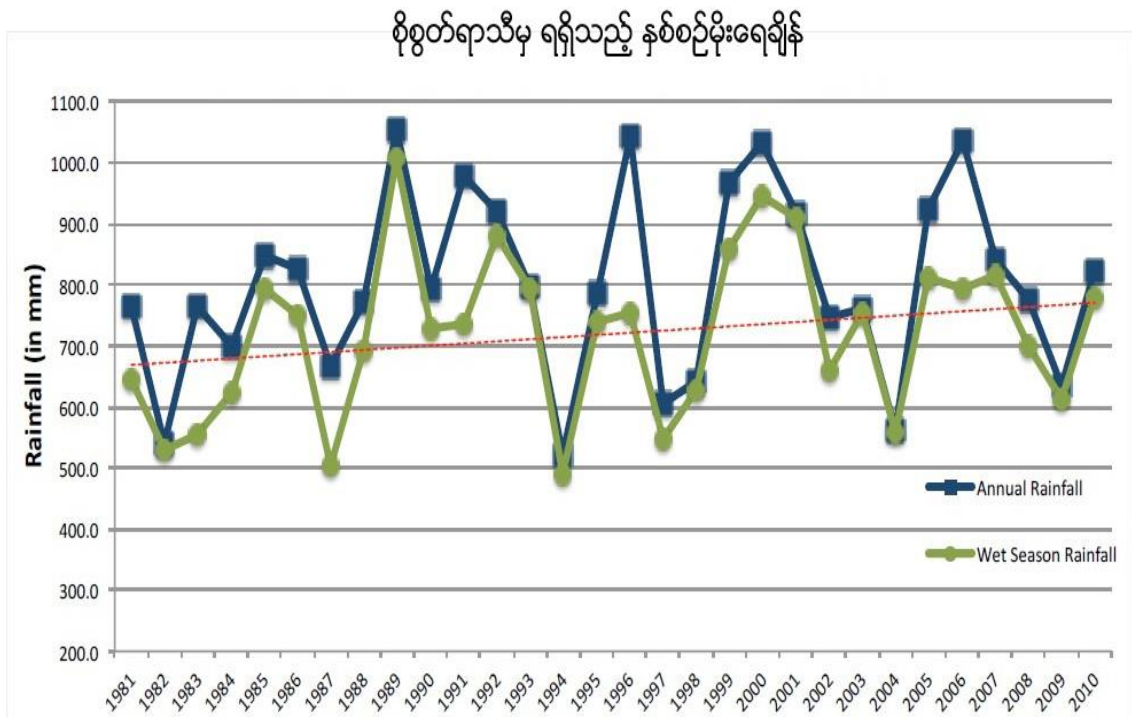
ဇယား ၂၊မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မီလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မီလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မီလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်၊ဇူလိုင်လ၃ရက်
၄၃မီလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်
၄၁မီလီမီတာ	၁၉၈၄နိုဝင်ဘာလ၂ရက်

(၁၀၀)မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မီလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။

၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

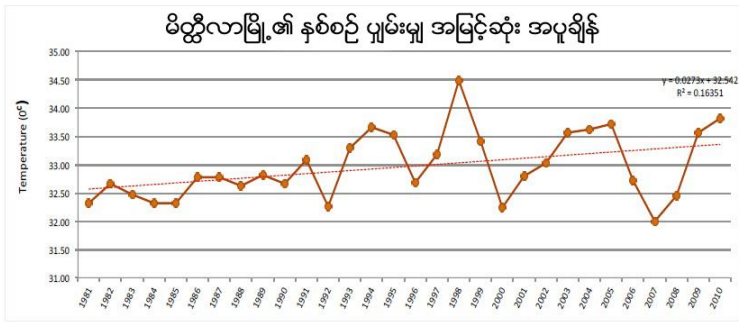

ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင် လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန်(၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်အမြင့်ဆုံး အမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉)ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

ပုံ ၁၁။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

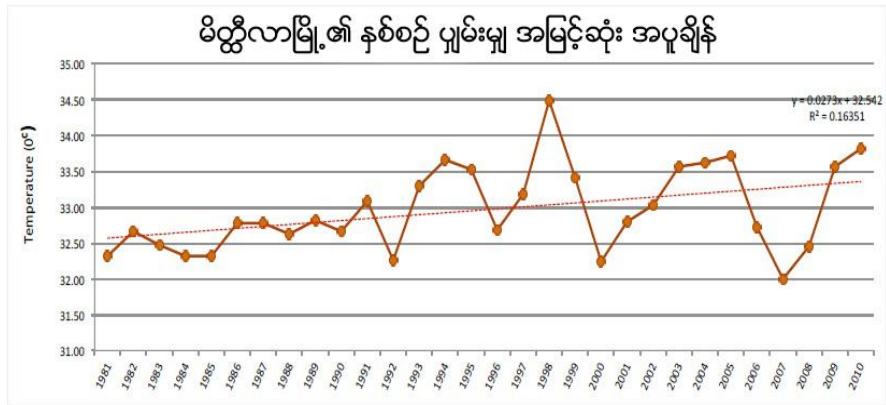
(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇)ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေ့အပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃ဇူလိုင်) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီးရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀အတွင်းဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့်၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင်၂၅၊ မေ၃၁၊ ၁၅၊နှင့်၁၇ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နိုင်းယုဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆)ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ဇူလိုင်လနှင့်မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျား နေကြောင်းထင်ရှား နေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် မြင့်မားလာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် သာမန်အားဖြင့် ညနေ၆နာရီမိနစ်မှ

နံနက်၆နာရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ(၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ဥပမာအားဖြင့် ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ညပေါင်း ၂၄၂ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) သည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

လက်ပံအိုင် (အရှေ့) ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု နှင့် ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ	
၁။	မိုးသီးကျခြင်း	၂၀၀၃	ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း	အိမ်များပြုပြင်ခြင်း။ ဆေးကုသမှုခံယူခြင်း။ တိရစ္ဆာန်များသေခြင်း၊ ဆေးထိုးရ။ သီးနှံခင်းများပြန်စိုက်ခြင်း။
၂။	မိုးခေါင်ခြင်း	၂၀၀၀ ၂၀၀၁	သဘာဝသစ်တောများမရှိခြင်း	ငါးများကို အခြားဆည်သို့သွားဖမ်းရခြင်း။ အခြားဒေသသို့ရွှေ့ပြောင်းသူများလာခြင်း။
၃။	မိုးများခြင်း	၂၀၁၆	ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း	-
၄။	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများလာခြင်း	၂၀၀၁ မှ ၂၀၁၆ ထိ	စားဝတ်နေရေးအဆင်မပြေခြင်း	ဝင်ငွေကောင်းသောအခြားဒေသ၊ ပြည်ပသို့သွားရခြင်း။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မိုးသီးကျခြင်း။ လက်ပံအိုင်အရှေ့ကျေးရွာတွင် မိုးသီးကျခြင်းရှိခဲ့ပါသည်။ မိုးသီးကျခြင်းကို (၂၀၀၃) ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ မိုးသီးကျခြင်းမှာ ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ဟုထင်ပါသည်။ မိုးသီးကျခြင်းမှာ ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုဖြစ်ကြောင်းဟုထင်ပါသည်။ အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်၍ မိုးသီးများကျခြင်းကြောင့် အိမ်များကိုပြန်လည်ပြုပြင်ကျခြင်း၊ လူများမိုးသီးမှန်၍ ဆေးကုသမှု ခံယူခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များကို ဆေးထိုးပေးခြင်း၊ သီးနှံခင်းများကို အသစ်ပြန်စိုက်ခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။

မိုးခေါင်ခြင်း။ လက်ပံအိုင်အရှေ့ကျေးရွာတွင် မိုးခေါင်ခြင်းကို (၂) နှစ်ဆက်တိုက် ခံစားခဲ့ကြရပါသည်။ ထိုနှစ်များမှာ ၂၀၀၀၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်များတွင် ခံစားခဲ့ကြရပါသည်။ ထိုနှစ်များမှာ ၂၀၀၀ နှင့် ၂၀၀၁ ခုနှစ်များတွင် ခံစားခဲ့ကြပါသည်။ မိုးခေါင်ခြင်းမှာ ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်တွင် သဘာဝသစ်တောများ မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မိုးခေါင်ခဲ့သောနှစ်များတွင် ငါးများကို အခြားဒေသဆည်များသို့ သွားရောက်ဖမ်းကြခြင်း၊ အခြားအရပ်ဒေသများသို့ ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့ကြပါသည်။

မိုးများခြင်း။ မိုးများကို ၂၀၁၆တွင် ယခုခံစားနေကြပါသည်။ မိုးမှာမနားဘဲ မိုးများသောကြောင့် သီးနှံခင်းများနှင့် ကျေးရွာတွင်တက်ထားသော တစ်ပိုင်တစ်နိုင် တူးထားသော ကန်မှာ မိုးများပေါက်သွားပါသည်။ ဖြေရှင်းမှုများမပြုလုပ်နိုင်သေးပါ။

အပြောင်းအရွှေ့များလာခြင်း၊ လက်ပံအိုင် အရှေ့ကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား များပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းသူများလာရခြင်းမှာ ရာသီဥတုမကောင်းသောကြောင့် စားဝတ်နေရေး အဆင်မပြေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းသူများလာရသောနှစ်များမှာ ၂၀၀၁ မှ ၂၀၁၆ ထိ ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းသူများလာခြင်းကြောင့် ကျေးရွာလုပ်ငန်းများမှာ ကျေးရွာတွင် နှောင့်နှေးကြရပါသည်။ ဖြေရှင်းခဲ့သောနည်းလမ်းမှာ ဝင်ငွေကောင်းသော အခြားပြည်တွင်း ပြည်ပသို့ သွားရောက်ကာလုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်

ပိတ္တိလဝ ခြံငါ့ ယိ၊ သာယောဗြဟ္မာဒေဝီ၊ လက်ပံ အိုင်၊ ကျေးရွာ၊ ကုသိန္ဒိယမြို့နယ်။

ရာသီဥတုအခြေအနေ													
သီးနှံခင်းအခြေအနေ													မြေပုံအခြေအနေ
နှစ်													
ပဲခင်း													
ကျွတ်													
ပဲဖြူ													
စားဝတ်													
ထွက်စွဲ													
ထွက်စွဲ	၂၀၁၆	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁	၂၀၂၂	၂၀၂၃	၂၀၂၄	၂၀၂၅	၂၀၂၆	၂၀၂၇	
ရေပါကျရောက်ခြင်း	စဉ်း	ဝမ်း	မျက်စိ	-	-	-	ဖွား	ဖွား	-	-	-	ခမ်းဖျား	ခမ်းဖျား
ရေပါကျရောက်ခြင်း	စွာ	စွာ	စွာ	စွာ	-	-	-	-	-	-	-	-	စွာ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

နှမ်း။ လက်ပံအိုင်ရှေ့ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးထားသော သီးနှံဖြစ်ပါသည်။ နှမ်းကို မစိုက်ခင် ထည်ရေးကို တန်ခူးလတွင်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ နယုန်လတွင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ တော်သလင်းလတွင်ရိတ်သိမ်းကြပါသည်။ နှမ်းကိုရိတ်သိမ်းသောအခါ မိုးများခြင်းနှင့်တွေ့ပါက

ပျက်စီးဆုံးရှုံးကြပါသည်။ နှမ်းကိုရောင်းသောသူများရှိသလို ဈေးကောင်းစောင့်ပြီးမှလည်း ရောင်းကြပါသည်။ တောင်သူများက တိရစ္ဆာန်များအတွက် သိပ်ကြိုက်၍လည်း နွားစာ၊ ဝက်စာအတွက်နှင့်ဆီအတွက်ကျိတ်ကြပါသည်။

ပဲစဉ်းငုံ။ လက်ပံအိုင်(၇)ကျေးရွာတွင် ပဲစဉ်းငုံကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပဲစဉ်းငုံကို တန်ခူးလတွင် ထယ်ရေးပြင်ကာ ဝါဆိုလတွင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပေါင်းသင်ခြင်း၊ ထယ်လိုက်ခြင်း၊ ပိုးကျ၍ဆေးဖြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ပြာသိုလတွင် ပဲစဉ်းငုံကို ခုတ်ကြပါသည်။ အရိုးများ ပျိုးထောင်သောနေရာနှင့် ယာခင်းများသို့ ပို့ကာမီးရှို့ကာ မြေဩဇာအဖြစ်အသုံးပြုကြပါသည်။

ငရုတ်။ လက်ပံအိုင်ရှေ့ကျေးရွာတွင် ငရုတ်သီးများလည်း စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ငရုတ်ကို တန်ခူးလတွင်ထယ်ရေး ပြင်ကာပျိုးထောင်ကြပါသည်။ ဝါဆိုလတွင်လည်း စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးပြီးသောအခါ ပေါင်းသင်ခြင်းနှင့်သံ ထယ်လိုက်ပါသည်။ သီတင်းကျွတ်လ၏ နောက်ပိုင်းတွင် အသီးမှည့်များကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

နွား/ဝက်။ လက်ပံအိုင်ရှေ့ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးတွင် နွား/ဝက်ကို မွေးမြူကြပါသည်။ ဝက်များကိုသားကျ အဖြစ်မွေးကြပြီး ဝက်သားပေါက်များကိုရောင်းကြပါသည်။ ဝက်မှာ တစ်နှစ်မှာ (၃) သားပေါက်ပါသည်။ နွားများကို သီးနှံများ စိုက်ပျိုးသောအခါတွင် အသုံးပြုရန်သာ မွေးမြူကြပါသည်။ မွေးမြူရေးတွင် နွားများကို ရွေးချယ်မွေးမြူကြပါ သည်။

ဝင်ငွေ။ လက်ပံအိုင်ရှေ့ ကျေးရွာတွင် ဝင်ငွေမှာ ဝါဆိုလတွင်သာ ဝင်ငွေရရှိပါသည်။ ဝါဆိုလတွင် နှမ်းများ သိမ်းသောကြောင့်ဝင်ငွေမှာ (၄) သိန်း ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသည်။ တော်သလင်းနှင့် သီတင်းကျွတ်လတွင် သီးနှံများနှင့် နေ့စားဝင်ငွေကြောင့် ဝင်ငွေမှာ (၂) သိန်း ပတ်ဝန်းကျင်ရရှိပါသည်။ နတ်တော်လနှင့် ပြာသိုလတွင် ပဲအမျိုးမျိုး ရရှိသောကြောင့် ဝင်ငွေမှာတော့ (၄)သိန်း (၅)သိန်း ပတ်ဝန်းကျင်ရှိပါသည်။

ထွက်ငွေ။ လက်ပံအိုင်ရှေ့ကျေးရွာတွင် ထွက်ငွေမှာ ပုံမှန်မရှိပါ။ တောင်သူလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်သော အချိန်များတွင် ထွက်ငွေမှာ (၂)သိန်း(၃)သိန်း ပတ်ဝန်းကျင်ကုန်ကျပါသည်။ တောင်သူခွင်မဟုတ်သောအချိန်များ တွင် (၁) သိန်း ပတ်ဝန်းကျင်ရှိပါသည်။ ဈေးရောင်းသော သူများမှာ ဝင်ငွေ/ထွက်ငွေများမျှတမှုရှိပါသည်။

ရောဂါကျရောက်မှု(လူ)။ လက်ပံအိုင်ရှေ့ကျေးရွာရှိ ရွာသူ/သားများတွင် ရောဂါ ကျရောက်သူများလည်း နည်းပါးပါသည်။ ရာသီအကူးအပြောင်းများတွင်သာ ဖျားနာခြင်းများ ရှိပါသည်။ တန်ခူးလနှင့် ကဆုန်လတွင် ရာသီစာများဖြစ်သော သရက်သီးမှည့်ကြောင့်

ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော ရောဂါများ ဖြစ်ပါသည်။ နယုန်လတွင် မျက်စိနာခြင်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ သီတင်းကျွတ်နှင့် တန်ဆောင်မုန်းလများတွင် ဖျားနာခြင်းဖြစ်ကြပါသည်။

ရောဂါကျရောက်မှု (တိရစ္ဆာန်)။ တန်ခူးလတွင် ကြက်နာများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကဆုန်နှင့် နယုန်လတွင် ခွာနာ၊ လျှာနာများဖြစ်ကြပါသည်။ ပြာသိုလတွင် ကြက်နာများထပ်ဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကို ကျေးရွာသူ/ သားများက ဆေးဆရာခေါ်၍ ဆေးထိုးခြင်း၊ ဆေးတိုက်ခြင်းဖြင့် ကာကွယ်ကြရပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြုမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

လက်ပံအိုင်ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြု မြေပုံကို ကျေးရွာသူ/သားများမှ ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ လက်ပံအိုင်(ရ)ကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ (၇၈) အိမ်၊ တောင်သူအိမ် (၂၂) အိမ်၊ လက်လုပ်လက်စား (၇) အိမ်၊ ငါးဖမ်းလုပ်သောသူ (၄၂) အိမ်၊ ဈေးရောင်သူ (၁၃) အိမ်၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သောအိမ် (၅) အိမ် ရှိပါသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် မုန်တိုင်ဆည်ရှိပါသည်။ ထိုဆည်မှငါးဖမ်းယူ၍

ရောင်းချကြပါသည်။ ရွာ၏အလယ်တွင် စာကြည့်တိုက် ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဘုံပိုင်မီးစက်လည်း ရှိပါသည်။ လက်ပံအိုင် (၇) ကျေးရွာတွင် ပန်းပဲလုပ်သူတစ်ဦးရှိပါသည်။ ကျေးရွာသူ/သား များမှပြောပြခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ယာခင်းများ၊ သစ်ပင်များ ပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။ ယာခင်းတွင် စိုက်ပျိုးသောသီးနှံများမှာ နှမ်း၊ ပဲအမျိုးမျိုး၊ ခရမ်းချဉ်၊ ဝါတို့ကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ရေသွင်း၍လည်း စိုက်ပျိုးသည်။ ရေအရင်းအမြစ်မှာ ရွာဘုံပိုင်ချိုရေတွင်း (၁) တွင်း၊ သောက်ရေတွင်း (၁) တွင်း၊ သုံးရေတွင်း (၁) တွင်းရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင်း (၂) တွင်း၊ ကန် (၁) ကန်ရှိပါသည်။ ရွာတွင်ကိုယ်ပိုင် စက်ရေတွင်း (၈) တွင်းရှိပါသည်။ မွေးမြူရေးအနေနှင့် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ဝက်မွေးမြူခြင်း၊ ကြက်ခြံ၊ နွားတို့ကိုမွေးမြူကြပါသည်။ ရွာ၏အနောက်ဘက်တွင် သချိုင်းကုန်းရှိပါသည်။ လက်ပံအိုင် (၇) ကျေးရွာတွင် နှစ် (၁၀၀) ကျော်၊ နှစ် (၄၀) ကျော် ညောင်ပင် (၂)ပင် ရှိပါသည်။ နှစ် (၈၀) ကျော် သရက်ပင်လည်းရှိပါသည်ဟု ကျေးရွာသူ/သားများမှ ပြောပါသည်။ အရည်အသွေး လျော့ကျခြင်းမှာ သစ်ပင်ပြုန်းတီး၊ မြေဆီလွှာများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အမျိုးသမီး၊ ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ များစွာနေထိုင်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက်မှ မုန်တိုင်ဆည်နှင့် ရေကန်များမှာ အန္တရာယ်ရှိပါသည်။ ရွာ၏မြောက်ဘက်သို့ သွားလျှင် ကြာကန်ရွာသို့ရောက်ပြီး စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအရ သွားလာလှုပ်ရှားကြပါသည်။ ရွာ၏တောင်ဘက်သို့သွားလျှင် မကျည်းတန်းမှ မိတ္ထီလာ - ကျောက်ပန်းတောင်း ကားလမ်းမကြီးသို့ ရောက်၍ ထိုမှအရှေ့ဘက်သို့ သွားလျှင် မိတ္ထီလာသို့ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးအရ သွားလာလှုပ်ရှားကြပါသည်။ လက်ပံအိုင်ကျေးရွာတွင် ပညာရေးအရကျေးရွာတွင် ဗ.ကကျောင်းရှိ၍ ထိုကျောင်းတွင် (၈)တန်းထိ ပညာသင်ကြားခွင့်ရှိပြီး ၉နှင့်၁၀ တန်းကို ဖလံကျင်းသို့ သွားရောက်သင်ကြားရပါ သည်။ ဈေးဆိုင် (၂) ဆိုင်ရှိပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော နေရာရှိပါသည်။ ရွာ၏ အရှေ့ဘက်မှ မုန်တိုင်ဆည်နှင့် ရေကန်များမှာ အန္တရာယ်ရှိပါသည်။ မိုးများကာလတွင် ရေကြီးရေလျှံဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်ရပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုအနေဖြင့် ရေလုပ်သားများဖြစ်ကြသည်။ မိုးများခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း အပူချိန်များခြင်းကြောင့် ငါးသားမပေါက်နိုင်ခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းထိခိုက်ကြသည်။ ကျေးရွာတောင်ဘက် ရွာချဲ့သောနေရာတွင် ရေမြောင်းရှိခြင်းကြောင့် ပိုးကောင်များပေါ်၍ ကလေး လူကြီးမရွေး အဓိကအားဖြင့် ကလေးများအတွက် အန္တရာယ်ရှိသည်။

ကလေးများမှာ စာကြည့်တိုက်နှင့် ဘောလုံးကန်သောနေရာ၊ ခြင်းလုံးခက်သောနေရာတွင် ပျော်ကြသည်။ ရွာ၏အနောက်ဘက် သချိုင်းရှိ၍ သရဲကြောက်၍ အနောက်ဘက်ခြမ်းသို့ မသွားချင်ကြပေ။

ရွာ၏တောင်ဘက်သို့သွားလျှင် မကျည်းတန်းမှ မိတ္ထီလာ - ကျောက်ပန်းတောင်း ကားလမ်းမကြီးသို့ ရောက်၍ ထိုမှအရှေ့ဘက်သို့သွားလျှင် မိတ္ထီလာသို့ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးအရ သွားလာလှုပ်ရှားကြပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လိုပြုမူ နိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရရှိနိုင်သလား? (တစ်ပြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက်လေ့ ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
စိုက်ပျိုးရေး	စိုက်ပျိုးရေးသည်ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင်ဝမ်းစာဖူလုံပါသည်။	ရွက်လိပ်၊ သီးလုံးပေါက်၊ မှိုရောဂါ၊ အသီးပုပ်ခြင်း၊ အပွင့်ကြော့ခြင်း၊ ပင်နာရောဂါ၊ ရွက်ချောက်ရောဂါ	ဈေးဖျဉ်းခြင်း	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်း
မွေးမြူရေး	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဝမ်းစာဖူလုံပါသည်။	ဆီးချုပ်၊ ဝမ်းချုပ်၊ ခွာနာ၊ လျှာနာ၊ လေးဘက်နာ၊ ဖျားခြင်း၊ အပူဝင်ခြင်း၊ ကြက်နာ	ဆေးထိုးခြင်း၊ ဆေးတိုက်ခြင်း	တိ/မွေးကုသင်တန်း
ရောင်းဝယ်ရေး	-	ရောင်းမကောင်း၊ ဈေးမကောင်း၊ ကုန်ပုပ်ခြင်း၊ ရာသီဥတုမကောင်းခြင်း	-	ကုန်စည်ခိုင်များ
ဆိုင်ကယ်၊ လှည်း၊ ထွန်စက်	လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး	စက်ပျက်ခြင်း၊ မှောက်နိုင်ခြင်း	စက်ပြင်ရန်၊ လမ်းများပြုပြင်ခြင်း	စက်ပြင်သင်တန်းယာဉ်မောင်းသင်တန်း
ငါးလုပ်ငန်း	-	ရေကြီးခြင်း၊ လေတိုက်ခြင်း၊ လမ်းခရီးခက်ခဲခြင်း၊ ခြေကင်းလက်ကင်း။	မိုးလေဝသသတင်း၊ လက်နှိပ်မီးများ အသုံးပြုခြင်း။	ငါးသားပေါက်မျိုးစုံလွတ်ပေးခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်
စိုက်ပျိုးရေး

လက်ပံအိုင်ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ငရုပ်၊ ခရမ်းချဉ်များ စိုက်ပျိုးထားခြင်းဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ရောက်ချိန်တွင် စားဝတ်နေရေးအတွက် ဖူလုံပါသည်။ ထိုသီးနှံများအပေါ်တွင် ရောဂါပိုးများ၊ မိုးများခြင်းများ၊ မှိုရောဂါများကျရောက်ကြပါသည်။ ထိုရောဂါများကို ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် မှိုရောဂါကို အပင်များနှုတ်၍ လည်းကောင်း၊ ပိုးမွှားများကိုဆေးဖျန်း၍လည်းကောင်းကာကွယ်ကြပါသည်။ ထိုသို့ ရောဂါများကြောင့် သီးနှံများ မရရှိသောကြောင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာသင်တန်းများ လိုအပ်ပါသည်။

မွေးမြူရေး

မွေးမြူရေးတွင် ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် နွားနှင့်ဝက်များကိုသာ မွေးမြူကြပါသည်။ နွားကို သီးနှံများစိုက်ရန်နှင့်ဝက်များကို သားကျဝက်မများကိုမွေးမြူကာ ဝက်သားပေါက်များကို ရောင်းသောကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဝမ်းစာရေးအတွက်ဖူလုံပါသည်။ မွေးမြူရေးတွင် ဝက်နာများ၊ ကြက်နာများ၊ ခွာနာလျှာနာ၊ လေးဘက်နာ၊ ဖျားခြင်း၊ အပူဝင်ခြင်းများဖြစ်ပြီး ဆေးဆရာခေါ်၍ ဆေးထိုးကြရပါသည်။ ထိုရောဂါများ ဖြစ်ချိန်တွင် ကာကွယ်ရန်အတွက် ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် တိမွေးကုသင်တန်းများ လိုအပ်ပါသည်။

ငါးလုပ်ငန်းအရောင်းအဝယ်

လက်ပံအိုင်ကျေးရွာတွင် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို အိမ်ခြေ (၄၀) လောက် လုပ်ကိုင်ပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းများတွင် ရာသီဥတုမကောင်းခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ လေတိုက်ခြင်း၊ ခြေကင်း၊ လက်ကင်းအန္တရာယ်တို့ကျရောက်ကြပါသည်။ ငါးများမရသောအခါ အခြားကျေးရွာများမှ ယူကြကာရောင်းဝယ်ကြရပါသည်။ ထိုသို့မဖြစ်အောင် ကျေးရွာသူ/သား များမှမီးအလင်းရောင်ကောင်းသော လက်နှိပ်ခါတ်မီးများယူထား ဆောင်ထားခြင်းဖြင့် ကာကွယ်ကြရပါသည်။ ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် ငါးများရရှိစေရန်အတွက်နှင့် ငါးများပေါများစေရန် ငါးသားပေါက်များကို လွတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဆိုင်ကယ်၊လှည်း၊ ထွန်စက်

ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လှည်း၊ ထွန်စက်၊ ဆိုင်ကယ်များကို သယ်ယူရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်ချိန်တွင် အသုံးပြုကြပါသည်။ ထိုသို့အသုံးပြုချိန်တွင် လမ်းများမကောင်းခြင်း၊ စက်များပျက်ခြင်း၊ မှောက်ခြင်းဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုသို့မဖြစ်စေရန်အတွက် ကျေးရွာသူ/ သားများအနေဖြင့် လမ်းများပြုပြင်ခြင်း၊ စက်ဆရာခေါ်၍ ပြင်ရခြင်းများရှိပါသည်။ ကျေးရွာလူငယ်များ အခွင့်အလမ်းများ ပေါများစေရန်အတွက် စက်ပြင်သင်တန်း၊ ယာဉ်မောင်သင်တန်းများလိုအပ်ပါသည်။

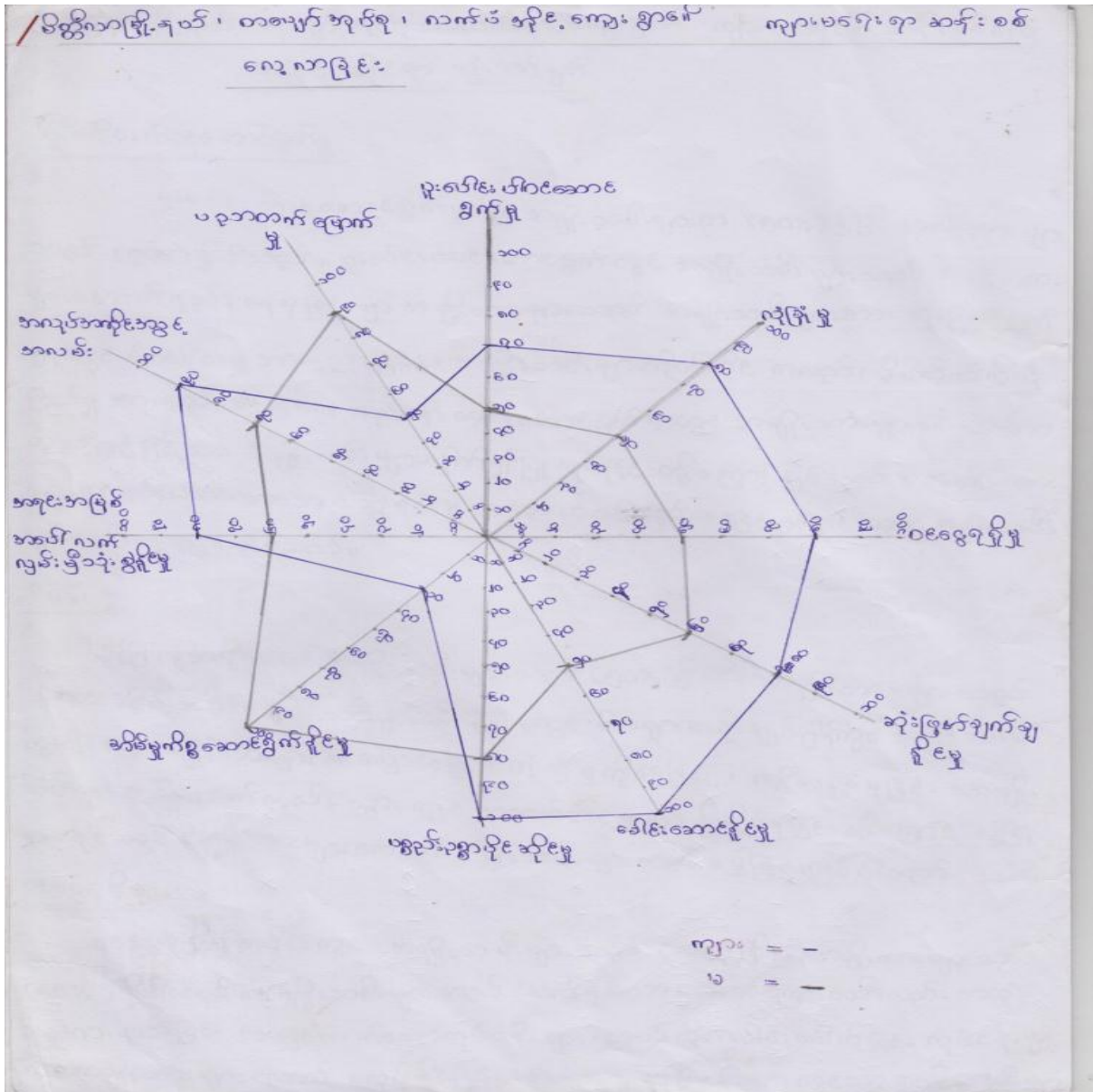

ကျေးရွာတွင် အမှိုက်ကောက်ခြင်း၊ သန့်ရှင်းရေး လုပ်ငန်းများတွင် အားတက်သရော လုပ်ကိုင်နေကြပါသည်။ ကျေးရွာမှလည်းသဘောကျနေကြပါသည်။ Actionaid အဖွဲ့သည်လည်း ကျေးရွာအခက်အခဲများ၊ ဟောပြောပွဲများ၊ ကလေးများတွင်ပန်းချီဆွဲခြင်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် ပေးပါသည်။ Save the Children အဖွဲ့သည် ကျေးရွာရှိ စာသင်ကျောင်းတွင် ကလေးများကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းများပြုလုပ်ပေးပါသည်။ UN < HOP ၊ အဖွဲ့သည် ကျေးရွာတွင် ရေစစ်အိုးများ၊ အိမ်သာများ၊ ရေတည်ကျောက်စည်များကို ကူညီထောက်ပံ့ပေးပါသည်။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာ၏သာရေး/နာရေးကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပေးခြင်း လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။
ကလသားအဖွဲ့	ကျေးရွာ၏ သာရေး/နာရေးကိစ္စများတွင် ဧည့်ခံကျွေးမွေးခြင်း၊ ပစ္စည်းများထိန်းသိမ်း ထားသိုခြင်းများ လုပ်ဆောင်သည်။
လူမှုကူညီရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာတွင်းရှိ ရွာသားများ သာမန်ဖျားနာမျိုးမဟုတ်ပဲ ဆေးရုံကြီးတတ်ရောက်သော အခါ အဖွဲ့ဝင်များမှ လိုက်ပါကူညီဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထို့ပြင်ရောဂါအခြေအနေအရ ထောက်ပံ့ငွေကြေးပေးခြင်းများသာမက ရှရက်တစ်ကြိမ်အလှူခံခြင်းများလည်း ရံပုံငွေ ရရှိစေရန် လုပ်ဆောင်ကြသည်။
ဓမ္မစကြာအဖွဲ့	ကျေးရွာ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သော ပဌိန်းရွတ်ဖတ်ပူဇော်မှု လုပ်ဆောင်သောအခါ ဓမ္မစကြာအဖွဲ့မှ ဦးစွာ ဓမ္မစကြာတရားများ ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ကြသည်။
ကျောင်းကော်မတီ	ကျေးရွာ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ ဝင်ငွေ ထွက်ငွေစာရင်းပုံစံများကို မပျောက်ပျက်စေရန် ထိန်းသိမ်းမှတ်သားရသည်။ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အခက်အခဲရှိလာလျှင် ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များမှ တာဝန်ယူစီမံဆောင်ရွက်ပေးရသည်။
မီးသတ်အဖွဲ့	အစိုးရမှ ဖွဲ့စည်းပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ကျေးရွာ၏ မီးရေးထင်းရေး အခြေအနေများကို လေ့လာသုံးသပ်ရသည်။ မီးလောင်မှု မဖြစ်ပွားစေရန် သတိပေးလှုံ့ဆော်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပါသည်။
အမျိုးသမီးအဖွဲ့	ကျေးရွာ၏ သာရေး နာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဧည့်ခံကျွေးမွေးခြင်း ခရီးဦးကြို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း၊ လက်သုပ်ပဝါပေးခြင်းနှင့် အခြားပြင်ဆင်ခြင်းကဏ္ဍများ လုပ်ဆောင်ပါသည်။
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ	NGOအဖွဲ့များမှ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် ချပေးသော စီမံချက်များကို ဦးဆောင်၍ လုပ်ငန်းဖြစ်မြောက်စေရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကျေးရွာ၏ သာရေးနာရေးကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း ပူးပေါင်းပါဝင်ကြသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု

ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတွင် အမျိုးသမီးများက (၅၀%)ရှိပြီး အမျိုးသားများသည် (၇၀%) ရှိပါသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတွင် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် နည်းနေခြင်းမှာ အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများအား ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပါဝင်ခိုင်းမှုအားနည်းခြင်း၊ အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင်ကလည်း မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု အားနည်းနေခြင်း၊ လုပ်ငန်းတစ်ခုဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးသားများ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့်သာ

အမျိုးသမီးများလိုက်၍ ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားများကလည်း ပါဝင်လာအောင် ဆွဲခေါ်မှု အနည်းငယ်နည်းနေခြင်းကြောင့်လည်း အမျိုးသမီးများနည်းနေခြင်းဖြစ်သည်။

လုံခြုံမှု

လုံခြုံမှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများသည် (၅၀%) ရှိပြီး အမျိုးသားများသည် (၈၀%) ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများ၏ လုံခြုံမှုတွင် မိဘများကမိမိချစ်ခင်မှုတွင် အပြင်ပေးမထွက်ခြင်း၊ အမျိုးသားများ၏ လှောင်ပြောင်ကဲ့ရဲ့မှုကို ခံရခြင်း၊ ကျီစားခံရခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ တစ်ယောက်တည်းသွားလျှင် အသက်အန္တရာယ်စိုးရိမ်ရခြင်း တို့ကြောင့် လုံခြုံမှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသားများလောက် အမျိုးသမီးများ မရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဝင်ငွေရရှိမှု

ဝင်ငွေရရှိမှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများသည် (၅၀%)ရှိပြီး အမျိုးသားများသည် (၈၀%) ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် လက်မှုပညာများ သင်ကြားသော်လည်း အသုံးချမှုအားနည်းဖြင့်၊ အမြင့်တက်သောလုပ်ငန်း များ၊ ထယ်ထိုးပေါင်းပေါက်ခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများလောက် အလုပ်နိုင်ခြင်း၊ အိမ်အကူလုပ်ငန်းများတွင် သာ အမျိုးသမီးများလုပ်ကိုင်မှုများခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေရရှိမှုအပိုင်းတွင်နည်းနေခြင်းဖြစ်သည်။ လုပ်ခလစာကွာ ဟမှုရှိခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများက အားနွဲ့ခြင်းတို့ကြောင့်လည်း ဝင်ငွေရရှိမှုတွင် အမျိုးသမီးများနည်းနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှု

ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများသည် (၆၀%)ရှိပြီး၊ အမျိုးသားများသည် (၈၀%)ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် လက်ခံနိုင်မှု အနည်းငယ်အားနည်းနေသေးခြင်း၊ အမျိုးသမီးကိုယ်တိုင်ကလည်း မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု အားနည်းနေခြင်းတို့ကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများ နည်းနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ခေါင်းဆောင်နိုင်မှု

ခေါင်းဆောင်နိုင်မှု အခြေအနေတွင် အမျိုးသမီးများသည်(၅၀%) ရှိပြီး အမျိုးသားများသည် (၁၀၀%)အပြည့် ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်ထောင်စုတွင် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ကလေး၏ ပညာရေးကိစ္စရပ်များကို အိမ်ထောင်ဦးစီးနှင့်တိုင်ပင်ရာတွင် အမျိုးသမီးများ၏ ဆွေးနွေးချက်များကိုလက်ခံနိုင်မှုအားနည်းခြင်း၊ ရပ်ရေးရွာရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပါဝင်မှုနည်းခြင်း၊ နေရာပေးမှုအနည်းငယ်အားနည်းနေခြင်း တို့ကြောင့် လည်း ခေါင်းဆောင်နိုင်မှု အခြေအနေတွင် အမျိုးသမီးများနည်းနေခြင်းဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု

ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများသည်(၈၀%) ရှိပြီး အမျိုးသားများသည် (၁၀၀%) အပြည့်ရှိပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုတွင် အမျိုးသားများရှိသောအိမ်များတွင် အမျိုးသားများ၏ အမည်ဖြင့်သာ မှတ်ပုံတင်ထားကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများလောက် အခွင့်အရေးများ ရပိုင်ခွင့်များနည်းပါးသည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေပါသည်။ မိဘများကလည်း အမျိုးသမီးများအား ပိုင်ဆိုင်လွှဲအပ်မှုနည်းပါးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

အိမ်မှုကိစ္စဆောင်ရွက်နိုင်မှု

အိမ်မှုကိစ္စဆောင်ရွက်နိုင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများမှာ(၁၀၀%)ရှိပြီး အမျိုးသားများသည်(၃၀%)ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ကလေး၏နေထိုင်မှုပုံစံ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အိမ်ပိုင်းခြံများ၏ အိမ်မှုကိစ္စများလုပ်ကိုင်ရ ခြင်း၊ မိဘများကငယ်စဉ်ကတည်းက အိမ်မှုကိစ္စများကိုလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ဝင်ငွေမရရှိသောလုပ်ငန်းများကိုလုပ်ကိုင်မှုများ ခြင်းတို့ကြောင့် အိမ်မှုကိစ္စဆောင်ရွက်မှုတွင် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက်များနေခြင်းဖြစ်သည်။

အရင်းအမြစ်အပေါ်လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှု

အရင်းအမြစ်အပေါ် လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများသည် (၆၀%) ရှိပြီး အမျိုးသားများသည် (၈၀%) ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အရင်းအမြစ်အပေါ်တွင် လယ်ယာမြေများ ရှိသော်လည်း အမျိုးသားများ လောက်ခံစားခွင့်မရရှိပါ။ မိဘများနှင့် ရပ်ရွာမိဘများက အမျိုးသမီးများအား အရင်းအမြစ်သုံးစွဲခွင့်ပေးမှု အနည်းငယ် နည်းနေခြင်းကြောင့်လည်း အရင်းအမြစ်အပေါ် လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများ အားနည်းနေခြင်းဖြစ်သည်။

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းတွင် အမျိုးသမီးများသည်(၇၀%)ရှိပြီး၊ အမျိုးသားများသည် (၉၀%) ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများလောက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း မရရှိပါ။ အမျိုးသမီးများ နည်းနေခြင်းမှာ အားနွဲ့ခြင်း၊ မိဘများက စိတ်မချခြင်း၊ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုမရှိခြင်း၊ လုပ်ခလစာကွာဟမှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ပညာတတ်မြောက်မှု

ပညာတတ်မြောက်မှု အပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများသည် (၉၀%) ရှိပြီး အမျိုးသားများသည် (၅၀%) ရှိပါသည်။ ပညာတတ်မြောက်မှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသားများထက် အမျိုးသမီးများက များနေခြင်းမှာ အမျိုးသမီးများသည် မခံချင်စိတ်ထားခြင်း၊ ပညာရေးစိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း၊ မိဘများကလည်း အမျိုးသမီးများအား ဦးစားပေးကျောင်းထားခြင်း၊ အမျိုးသားများလည်း စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

အမျိုးသမီးအဖွဲ့များမှ သူတို့၏ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ဆောင်နိုင်သော ရွာ၏ သာရေး/နာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ ဧည့်ခံခြင်းကိစ္စရပ်များအား ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ လူငယ်အဖွဲ့အနေဖြင့် ရွာ၏လုပ်အားပေးကိစ္စရပ်များတွင် အင်အားဖြည့်ပါဝင် ဦးစီး လုပ်ဆောင် ကြသည်။ မီးသတ်အဖွဲ့အနေဖြင့် ကျေးရွာတွင်း နွေရာသီတွင် မီးဘေးအန္တရာယ်အတွက် ကြိုတင်သတိပေး နှိုးဆော်မှုများအား ပြုလုပ်ပေးမှုရှိသည်။ အခြားသော အဖွဲ့များအနေဖြင့် ကျေးရွာတွင် ဆယ်ကျော်သက် လူငယ်များသည် ကျေးရွာတွင်း သန့်ရှင်းမှုရှိစေရန်အတွက် အမှိုက်ကောက်ခြင်း၊ ကျေးရွာလမ်းသန့်ရှင်းရေး ပြုလုပ်ခြင်းများအား လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ကိုယ့်ရွာမှာရာသီဥတုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးတွေ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတွေ ရှိလားဟုမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ မိုးရွာခါနီးရင်ယာထွန်ခြင်း၊ မျိုးစေ့များဝယ်ထားခြင်း၊ ဓာတ်မြေဩဇာများ ဝယ်ထားခြင်းနှင့် သက်တမ်းနုသီးနှံများ စိုက်ပျိုးလာခြင်းနှင့် ရေရှားပါးမှုမှကာကွယ်နိုင်ရန် စက်ရေတွင်းများ တူးဖော်ထားပါတယ်ဟု ပြောကြသည်။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ

သတင်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်မှုအား မေးမြန်းရာတွင် ရေဒီယိုနားထောင်ခြင်းမှသာ သိရှိပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ခန့်မှန်းမှုများမရှိဟု သိရှိရသည်။

ရာသီဥတုနှင့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆက်စပ်မှုအား မေးမြန်းရာတွင် မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းတို့ကြောင့် သီးနှံများမရရှိခြင်း၊ ဝမ်းရောဂါ များဖြစ်ခြင်း၊ စီးပွားရေး အဆင်မပြေ၍ အခြားအရပ်သို့ အလုပ်သွားလုပ်ရခြင်းများ ကြုံတွေ့နေရပြီး ဆက်စပ်မှုရှိပါသည်ဟု ဖြေကြားခဲ့သည်။

ကျန်းမာရေးအနေဖြင့် ကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးသင်တန်းဆင်း ကျန်းမာရေး လုပ်သားတစ်ဦး ရှိသည်။ သို့သော် အရေးပေါ်ဖြစ်ပွားပါက ရွာနှင့် ၁၇-မိုင်ခန့် ဝေးသော မိတ္ထီလာ ပြည်သူ့ဆေးရုံသို့ သွားရောက် ကုသမှုခံယူရသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင့်ရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	လက်ကျိုး၊ ခြေထောက်ကျိုးခြင်း၊ ရေခဲပူ၊ မီးပူလောင်ခြင်းများဖြစ်သည်။	ဆေးခန်းသို့သွားကုခြင်း
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	ဖခင်ရင်းမရှိတော့၍ ပထွေးနှင့်နေရ၍ အိမ်မှာမနေပဲ အဖွားအိမ်မှာ သွားနေရခြင်း၊ မိဘများမှပစ်ခွဲခံရ၍ အဒေါ်များနှင့် ကပ်နေရခြင်း၊ မိဘများမှ စားဝတ်နေရေး၊ စီးပွားရေးအဆင်မပြေရန်၊ ကျောင်းထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်ရခြင်းများ ဖြစ်သည်။	-
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	ကျောင်းနေသောကလေးများ၍ ရပ်ရွာတွင် တခါတရံသာလူမှုရေး၊ ဘာသာရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပါဝင်ခွင့်မရှိသေးပါ။	-
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	မိဘအများစုမှာ စီးပွားရေး၊ စားဝတ်နေရေး အဆင်မပြေ၍ အာဟာရရှိသော အစားအစာ၊ ဆေးဝါးများ မစားရခြင်း၊ မသောက်ရခြင်း။	
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မသန်စွမ်းဖြစ်ခြင်း၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ ရောဂါများဖြစ်ခြင်း၊ ၂၀၁၆ (၄)လပိုင်းမှ အခြေအနေဆိုးခဲ့သည်။	ကျန်းမာရေးဌာနမှ လာရောက်ကုသပေးခဲ့သည်။
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းတို့ကြောင့် သီးနှံများမရရှိခြင်း၊ ဝမ်းရောဂါများဖြစ်ခြင်း၊ စီးပွားရေး အဆင်မပြေ၍ အခြားအရပ်သို့ အလုပ်သွားလုပ်ရခြင်း။	သစ်ပင်စိုက်မည်။ ရာသီဥတုနှင့်လိုက်လျောညီထွေသောသီးနှံများပြောင်းစိုက်မည်။ အဆောက်အဦများပြုလုပ်၍နေမည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကလေးများ၏ အခွင့်အရေးများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများအား ဆွေးနွေးသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောခဲ့သည်။ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ကလေးအခွင့်အရေးတွေ သိလားဟုမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ မသိဘူးဟုဖြေရာ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ရှင်သန်ခွင့်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခွင့်ဆိုင်ရာအခွင့်အရေး၊ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးတွေဟု အသေးစိတ် ရှင်းပြခဲ့သည်။ ဆက်လက်ပြီး မေးခွန်းများမေး၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာတွင် အိမ်တွင်းတွင် မီးပူလောင်ခြင်း၊ ရေခဲပူလောင်ခြင်းများရှိခြင်း ကလေးများအပြင်တွင် ဆော့ကစားခြင်း လမ်းသွားလမ်းလာတွင် ထိခိုက်မိခြင်းတို့ကြောင့် ခြေကျိုး လက်ကျိုးဖြစ်ခြင်းတို့ ရှိပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပွားပါက ဆေးခန်းသို့သွားရောက်ကုသကြရသည်။ ရွာတွင် အရေးပေါ်ကြိုတင်ကုသမှုမပြုလုပ်ကြပါ။

အချို့သော ကလေးငယ်များမှာ ဖခရင်းမရှိတော့သည့်အတွက် ပထွေးနှင့်နေရန် အဆင်မပြေခြင်း၊ တို့ကြောင့် အဖွားအိမ်တွင်သွားရောက်နေထိုင်ခြင်း၊ မိဘများမရှိတော့သော ကြောင့် ဆွေမျိုးအဒေါ်များနှင့်နေထိုင်ခြင်း စသည့်ဖြစ်စဉ်များနှင့် စီးပွားရေးအဆင်မပြေသော အခါတွင် ကျောင်းမှထွက် တစ်နယ်သို့ထွက် အလုပ်သွားလုပ်ကြရသည်။

ကျောင်းနေကလေးများအနေဖြင့် ကျေးရွာ၏ သာရေး/နာရေးများ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်းများရှိသည်။ သို့သော် ကလေးများအနေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိခြင်းမျိုး မရှိသေးပါ။

ကလေးများထိခိုက်မှုကြောင့် မသန်စွမ်းဖြစ်ခြင်း၊ ယခုနှစ် ၂၀၁၆ခုနှစ်တွင် အယ်နီညို ကြောင့် ကလေးအများစုသည် ဝမ်းပျက် / ဝမ်းလျော့ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှု မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်များခြင်းကြောင့် သီးနှံများမရရှိသောအခါ အခြားသောအရပ်ဒေသသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းများ ဖြစ်လာသည်။ ရာသီဥတုပုံမှန် ဖြစ်လာစေရန် သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးကြမည်ဟု သုံးသပ်မှုတွင် ထွက်ရှိခဲ့သည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ဆွေးနွေးပွဲအစတွင် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ BRACED စီမံကိန်းအကြောင်း အကျဉ်းချုပ်ပြောခဲ့သည်။ ထို့နောက် လက်ပံအိုင်ကျေးရွာတွင် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များမှာ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ ကလေး/လူကြီး ဝမ်းပျက်/ဝမ်းလျော့ ရောဂါများဖြစ်သည်ဟု ပြောကြသည်။ ထိုဘေးအန္တရာယ်တွေကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ဖြေရှင်းခြင်းများ ယခုထိမရှိပေ။ ဘေးအန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော သူများမှာ ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ မသန်စွမ်းနှင့် ကိုယ် ဝန်ဆောင်မိခင်တို့ဖြစ်သည်။ ဘေးအန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်ပြမြေပုံတွေ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံများ ရေးဆွဲထားခြင်းမျိုးမရှိပါ။ ရေးဆွဲရန်နည်းလမ်း များလည်း လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

အန္တရာယ်တွေကို လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်း သတင်းအချက်အလက်အား Radio နားထောင်ခြင်းမှ တဆင့်သိကြရသည်။ မိုးလေဝသအား သဘာဝအမှတ်အသားအဖြစ် ဒေသစွဲ အုံးအင်အော်ရင် မိုးရွာတယ်၊ ပုရစ်အော်ရင်မိုးရွာတယ်၊ ပလူကောင် ထွက်ရင်မိုးရွာတယ်၊ သရက်စေ့အောင်ရင် မိုးရွာတယ်ဟု မှတ်သားကြသည်။ ရပ်ရွာလူထုတွင် အန္တရာယ် စောင့်ကြည့် လေ့လာတဲ့ နည်းကိရိယာ၊ ကိရိယာများမရှိသေးပေ။ အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်အသိပေးရေး တာဝန်ခံများမှာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် မီးကင်းအဖွဲ့တို့ဖြစ်ကြသည်။ အဓိကတာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ထားကြသူများမှာ ဦးကျော်ဌေး(၁)၊ ဦးသန်းလှိုင်၊ ဦးအောင်ရွှေ၊ ဦးမောင်မောင်လေး၊ ဦးကျော်ဌေး(၂)တို့ ဖြစ်သည်ဟု ပြောကြသည်။ သတင်းလက်ခံသူ၊ မှတ်တမ်းတင်ထားသူ ရှိသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားစင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် ဇယားကို ကပ်ထားမှုများရှိသည်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းပုံမရှိသေးပေ။ ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ကိုင်ဖုန်းများ၊ ရေဒီယိုများ၊ ရုပ်မြင်သံကြားများမှ

လက်ခံရရှိသည်။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များအား ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အော်လံနှင့်အော်ခြင်း၊ လူအချင်းချင်းမျှဝေခြင်းဖြင့် ဖြန့်စေသည်။

ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များအား ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန်အတွက် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး အစီအစဉ်များ လေ့ကျင့်ထားရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်မြေပုံများ ပုံမှန်ရေး ဆွဲရန်၊ တစ်ဦးချင်း၊ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်းအစားအစာစာရင်း သေချာစွာ ပြုစုရန်၊ ခိုလှုံ ရာအဆောက်အဦများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန် လိုအပ်သည်ဟုပြောပြီး အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းများအသုံးပြုနိုင်စေရန်၊ အရေးပေါ် ကိစ္စများအတွက်၊ အစားအစာ၊ ရေရရှိရန် နည်းလမ်း များရှာဖွေထားရန်၊ ရှေးရိုးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများလုံလောက်မှုရှိစေရန် အခြေခံအသိပညာပေးမြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန် အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်အသိပေးရေးဆိုင်ရာ ပိုစတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာအတွင်း ချိတ်ဆွဲထားရန် ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်နှင့် နှစ်စဉ်ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေးကြို တင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များတောင်းခံရန် စသည့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု စွမ်းရည်မြှင့်အသိ ဗဟုသုတများ လိုအပ်လျက်ရှိနေပါသည်။

၃.၁၀ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ဆွေးနွေးပွဲအစတွင် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝအရင်း အမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာနည်း ဥပဒေသယံဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန်များ သိရှိနားလည် စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန် ဖြစ်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းစသည့်ဘေးထွက် ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်စေနိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်သည်ဟုပြောရင်း ပတ်ဝန်းကျင် စစ်ဆေးခြင်း မေးခွန်းများအား မေးရင်းအပြန်အလှန် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

လူမှုရေးပဋိပက္ခမရှိပေ။ ရပ်ရွာလူထုအားပေါင်းစည်းစေသော မှာ Actionaid အဖွဲ့၊ Pat အဖွဲ့များရှိသည်ဟု ပြောကြသည်။ ထိုအဖွဲ့များမှ တာဝန်ယူမှု အပြည့်ဖြင့် လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက် ချိန်တွင်း ကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေးချက် (မဖြစ်မှီ)	သတိပေးခ ညှက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရေ ဝက်မှုအာ ့း	သက်ရော က်မှုအတို ့းအတာ	နှိုင်းယှဉ်ချ က်
ရေကြီးခြင်း	X	X	X			X X X	X X X	XX		၁၁
လေပြင်းတို က်ခတ်ခြင်း	X X			X XX	XXX	X X X	X X X			၁၄
မီးဘေး	X X	X				X X	X X			၇
ရုရှားပါးခြင်း	X	X	X			X X X	X X	XX		၉
တိရစ္ဆာန်များ ရောက်ဖြစ်ပွားျ ခင်း	X	X				X X	X X			၆

ဘေးအန္တရာယ်များကိုအဆင့်ခွဲခြားခြင်း သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ တပျော်အုပ်စု၊ လက်ပံအိုင်ကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်များကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်းတွင် ဘေးအန္တရာယ် (၅) မျိုး ထွက်ရှိခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) မိုးသီးကျခြင်း၊ (၂) မိုးရွာမှုအချိန်မမှန်ခြင်း၊ (၃) လေပြင်း တိုက်ခြင်း၊ (၄) အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းကြောင့်ကလေးများ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောခြင်း၊ (၅) အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းကြောင့် နွားများလေးဘက်နာဖြစ်ခြင်းများ ဖြစ်ကြသည်။

(၁) မိုးသီးကျခြင်း

မိုးသီးကျခြင်းသည်(၁)ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး မိုးနှောင်းရာသီတွင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ မိုးသီးကျခြင်းကို တစ်ရွာလုံးခံစားခဲ့ကြ ရပြီး မိနစ် (၃၀) ခန့်ကြာမြင့်ခဲ့ပါသည်။ ပြင်းအားအသင့်အတင့်ရှိခဲ့ပြီး ယာခင်းများပျက်စီးခြင်း၊ အိမ်သွပ်မိုးများ ပေါက်ခြင်း၊ လူများထိခိုက်ဒဏ်ရာ အနည်းငယ်ရှိခြင်းများ ဖြစ်ခဲ့သည်။

(၂) မိုးရွာမှုအချိန်မမှန်ခြင်း

မိုးရွာမှုအချိန် မမှန်ခြင်းသည် (၃) ကြိမ်ခန့်ဖြစ်နေပြီး ယခုလက်ရှိနှစ်တွင်လည်း ဖြစ်နေသည်။ ရေဒီယိုမှ အချိန်မှန် သတင်းများကြားနေရပြီး တစ်ရွာလုံးယာခင်းများပျက်စီးခြင်း သီးနှံစိုက်ချိန်နောက်ကျခြင်းများဖြစ်ခဲ့ပြီး ပြင်ပလုပ်သားများလည်း ပေါများလာပါသည်။

(၃) လေပြင်းတိုက်ခြင်း

လွန်ခဲ့သော (၃) နှစ်ခန့်က လေပြင်းတိုက်ခဲ့ဖူးသည်။ လေပြင်းတိုက်ခြင်းသည် မိနစ် (၃၀) ခန့် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီး မိုးဦးရာသီတွင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ လေပြင်းတိုက်ခြင်းသည် ပြင်းအား

အသင့်အတင့်ရှိပြီး တစ်ရွာလုံးခံစားခဲ့ကြရပါသည်။ လေပြင်းတိုက်ခြင်းကြောင့် ယာခင်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ အိမ်သွပ်မိုးများလန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

(၄) အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းကြောင့် ကလေးများဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ဖြစ်ခြင်း

၂၀၁၆ ခုနှစ် (၄) လပိုင်းတွင် အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းကြောင့် ကလေးများဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ တစ်ရွာလုံးရှိကလေး (၁၉)ဦးခန့်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ဆရာဝန်ခေါ်၍ ဆေးကုရခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ရပါသည်။

(၅) အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းကြောင့်နွားများလေးဘက်နာဖြစ်ခြင်း

လွန်ခဲ့သောနှစ်များက အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းကြောင့် နွားများလေးဘက်နာဖြစ်ခြင်းသည် နွေရာသီ အလယ်ပိုင်းတွင် အဖြစ်များပြီး နွား(၁၀)ကောင်ခန့် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျခြင်း၊ ဈေးကောင်းမရခြင်းများ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝါသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတုရာဇဝင် မိုးလေဝါသနှင့် ဇလဗေဒဥပဒေ)	မကြာသေးခင်ကာလ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝါသခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝါသနှင့် ဇလဗေဒဥပဒေ၏ ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်းစေရန်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	လက်ပံအိုင် (ရှေ့) ကျေးရွာတွင် မတ်လ မှ ဇွန်လအထိ လွန်စွာပူပြင်းခြင်း။	မတ်လတွင် အပူပြင်းထန်ခြင်းနှင့် မိုးခေါင်ခြင်း။	မိုးရွာစဉ်အချိန်တွင် အအေးခါတ်မျှားပြီး မိုးမရွာတော့ပါက အပူချိန်လွန်ကဲနေသည်။	- အပူအအေးမညီမျှခြင်းကြောင့် တုတ်ကွေးရေ ၁ဂါကြောင့် ဖျားနာသူများ ခြင်း၊ ပေါခြင်းကြောင့် ကလေးများ သွေးလွန်တုတ်ကွေးဖြစ်ခြင်း၊ - ငါးဖမ်းလုပ်ကိုင်ကြသော သူများအတွက် ငါးရရှိမှု နည်းခြင်း။	မိုးဇလမှ ထုတ်ပြန်သော အချက်အလက်ကို ကည့်၍ ယခုနှစ်တွင် မိုးဦး နောက်ကျမည် ဟု သိရသည်။ ပုစဉ်းများမြေခိုမိုင်း တွင် ပျံသန်းပါက မိုးရွာမည်ဟု သိရသည်။ ပုရွက်ဆိတ်များ ဥနှင့်အစာများ သယ်ယူကြပါက မိုးရွာမည်ဟု ကြိုသိရသည်။	မိုးဦးပိုင်းအတွက် ထယ်ထိုးခြင်း၊ ကလေးများအား အကျိလက်ရှည်နှင့် ဘောင်းဘီရှည်များ ဝတ်ဆင်ပေးခြင်း၊ ခြင်ဆေးများသုံးစွဲခြင်း၊ မီးဘေးအတွက် မီးချိတ်မီးခက်များ စီမံထားရှိခြင်း၊ မီးသတ်အဖွဲ့မှ သတိပေးချက်ပြုလုပ်ရန် အသံချဲ့စက်များ စီစဉ်ထားရှိခြင်း။ လေတိုက်နှုန်း သတိပေးချက်များအား သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာမီးသတ်အဖွဲ့မှ ဝိစိမူတ်၍ သတိပေးခြင်း။	- ကျေးရွာ လူထု - ကျေးရွာ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့။ ။ - ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် ရေဒီယိုများမှ ရာသီဥတု သတင်းများ စောင့်ကြည့်ခြင်း။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

လက်ပံအိုင် (ရှေ့) ကျေးရွာ၏ ယခုလက်ရှိခံစားနေရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မှာ အပူအအေး မညီမျှခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲနေခြင်း နှင့် မိုးမမှန်ခြင်းတို့အား ခံစားနေရသည်။ ထိုကဲ့သို့ မိုးလေဝသ အချက်အလက် သတိပေးချက်များအား မိမိဒေသအလျောက် မှတ်သားသိရှိထားမှု ခန့်မှန်းနိုင်မှုများမှာ ပုစဉ်းမြေနှိမ့်ပိုင်းပျံ့ခြင်း၊ ပုရွက်ဆိတ်ဥနှင့် အစာများ သယ်ယူခြင်းတို့အား ကြည့်ရှု၍ မိုးရွာမှုအခြေအနေအား ခန့်မှန်းသိရှိရသည်။ ထိုကဲ့သို့ သိရှိမှုကြောင့် အပူချိန်လွန်ကဲသောကာလများတွင် မီးသတိပေးမီးသတ်အဖွဲ့မှ လော်နှင့်အော်ခြင်း၊ ဝီစီမှုတ်၍ သတိပေးခြင်းများအားပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ကလေးများအား ခြင်အန္တရာယ်မှ ကင်းဝေးစေရန် လုံခြုံသော အဝတ်အစားများ ဝတ်ပေးခြင်းပြုလုပ်ကြသည်။ မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက်များကို လက်ပံအိုင်ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် ရေဒီယိုတို့မှသိရှိရပြီး အဓိကအနေဖြင့် ရေဒီယိုမှသတင်းအချက်အလက် ရရှိကြသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	တိမွေးကုသင်တန်း	သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်သင်တန်း	မျိုးကောင်းမျိုးသန့် (စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်း)	စက်ပြင်သင်တန်း	ယာဉ်မောင်းသင်တန်း	ငါးသားပေါက်ပေးခြင်း	ဆေးဝါးများပံ့ပိုးရန်	ရမှတ်	အဆင့်
တိမွေးကုသင်တန်း		သစ်ပင်စိုက်	သဘာဝဘေး	စိုက်/မျိုး	တိမွေးကု	တိမွေးကု	တိမွေးကု	ဆေးဝါး	၃	၄
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း			သဘာဝဘေး	စိုက်/မျိုး	သစ်ပင်စိုက်	သစ်ပင်စိုက်	ငါးသားပေါက်	ဆေးဝါး	၃	၄
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်သင်တန်း				စိုက်/မျိုး	သဘာဝဘေး	သဘာဝဘေး	ငါးသားပေါက်	ဆေးဝါး	၄	၃
မျိုးကောင်းမျိုးသန့် (စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်း)					စိုက်/မျိုး	စိုက်/မျိုး	ငါးသားပေါက်	ဆေးဝါး	၆	၁
စက်ပြင်သင်တန်း						စက်ပြင်	ငါးသားပေါက်	ဆေးဝါး	၁	၅
ယာဉ်မောင်းသင်တန်း							ငါးသားပေါက်	ဆေးဝါး	၀	၆
ငါးသားပေါက်ပေးခြင်း								ဆေးဝါး	၅	၂
ဆေးဝါးများပံ့ပိုးရန်									၆	၁

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

လက်ပံအိုင်(၇)ကျေးရွာတွင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်ခြင်း ကျေးရွာသူ/သားများမှ ဘေးအန္တရာယ်များကာကွယ်နိုင်သော နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြရာ တိရစ္ဆာန်များရောဂါဖြစ်ပွားပါက ကုသနိုင်ရန် တိမွေးကုသင်တန်းပေးရန်၊ ရွာမှုနည်းပါးခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းကြောင့်၊ ရောဂါများဖြစ်ပွားပါက ကာကွယ်နိုင်ရန် သစ်ပင်စိုက်ခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် (စိုက်ပျိုး ရေးသင်တန်း)၊ ဆေးဝါးများ ထောက်ပံ့ပေးရန်နှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်သင်တန်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ထို့နောက်စက်ပြင်သင်တန်း၊ ယာဉ်မောင်းသင်တန်းနှင့် ငါးသားပေါက်များပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုဘေးအန္တရာယ်များ ကာကွယ်နိုင်သော နည်းလမ်းများကို ကျေးရွာသူ/သားများနှင့် ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခဲ့ရာ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးစားပေးအဆင့်(၁) ဆေးများပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် မျိုးကောင်း မျိုးသန့်(စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်း)ပေးရန်၊ အဆင့်(၂) ငါးသားပေါက်ပေးခြင်း၊ (၃)သဘာဝဘေးအန္တရာယ်သင်တန်း၊ (၄) တိမွေးကုသင်တန်းနှင့် သစ်ပင်စိုက်ခြင်း၊ (၅) စက်ပြင်သင်တန်း၊ (၆) ယာဉ်မောင်းသင်တန်း စသည်တို့ကို ဦးစား ပေးအဆင့် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်မနင်းနင်းဆွေမှ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြောပြခဲ့သော ဘေးအန္တရာယ်များမှ ကာကွယ်နိုင်သော နည်းလမ်းများကို အဆင့်သတ်မှတ်ပြီးလျှင် ထိုနည်းလမ်းများကို လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ရေးဆွဲရန် သွားမှာဖြစ်ပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

ကုန်ကျစရိတ်	စီးပွားရေး	ပေးမှတ်	လူမှုရေး		ဖော်ပြချက်	ပေးမှတ်
မျိုးကောင်း မျိုးသန့်	အထွက်နှုန်းကောင်း၊ မိသားစုများ ဝင်ငွေ ကောင်းလာမယ်	၃	မြေဆီမြေလွှာများ ကောင်းလာခြင်း၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး	၂	နည်းပညာများမျှဝေ နိုင်၊ မျိုးစေ့များမျှဝေ နိုင်	၂
ငါးသားပေါက် လွှတ်ပေးခြင်း	အိမ်ထောင်စု(၄၀) စားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေလာမယ်	၃	ပညာရေး၊ လူမှုရေး ဘာသာရေးများအား ကောင်းလာမယ်	၃	ပတ်ဝန်းကျင်ကျေး ရွာများ အဆင်ပြေလာမယ်	၁
ဘေးအန္တရာယ်	သီးနှံများ မပျက်စီး တော့ခြင်း၊ စီးပွားရေး အဆင်ပြေလာမယ်	၂	ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင် တယ်	၃	ပတ်ဝန်းကျင်ကို အကူအညီပေးနိုင် မယ်	၂
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	ရာသီဥတုကောင်း သီးနှံအဆင်ပြေလာ၍ စားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေလာ	၃	ရာသီဥတုအပူဒဏ် ကိုခံနိုင်ခြင်း	၃	ပတ်ဝန်းကျင်ကျေး ရွာများနေထိုင်မှု ကောင်း	၁

တိမွေးကု	မွေးမြူရေးကောင်းလာမယ်၊ စီးပွားရေးတွေအဆင်ပြေလာမယ်	၃	အထောက်အကူပြု၊ ပညာရေး၊ ဘာသာရေး၊ စီးပွားရေးကောင်းလာ	၃	ပတ်ဝန်းကျင်ကို အကူအညီပေးနိုင်ခြင်း	၂
စက်ပြင်သင်တန်း	စားဝတ်နေရေး၊ စီးပွားရေးများအဆင်ပြေလာခြင်း	၂	နည်းပညာကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းအခြားဒေသသွားစရာမလို	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ကို အကူအညီပေးနိုင်ခြင်း	၂
ယာဉ်မောင်းသင်တန်း	ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ စားဝတ်နေရေး	၃	အခြားဒေသသို့ သွားစရာမလို	၃	အခြားကျေးရွာသို့ အကူအညီပေးခြင်း	၂

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

မျိုးကောင်းမျိုးသန့် - သည် ရမှတ်အဆင့် (၃)တွင် ရှိနေသည်။ ကျေးရွာတွင် မိုးလေဝသအခြေအနေနှင့် ဒေသနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိသော မျိုးသန့်အား အသုံးပြုခြင်းဖြင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းကောင်းလာပြီး စီးပွားရေး အဆင်ပြေလာရန် မျှော်မှန်း၍ လုပ်ငန်းစဉ်အား ထည့်ဝင်ထားသည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်၍ မျိုးသန့် ထုတ်လုပ်နည်းနှင့် မျိုးပွားနည်းပညာအား ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း - လုပ်ငန်းစဉ်သည် ရမှတ်အဆင့် (၃)တွင် ရှိပါသည်။ ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်း စိုပြေမှုရှိစေရန်နှင့် မိုးလေဝသလည်ပတ်မှု ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အား ကျေးရွာမှ နှစ်စဉ် မိမိတို့အိမ်တွင် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း လုပ်ငန်းများ ပြုလုပ်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။

ယာဉ်မောင်းသင်တန်း - လုပ်ငန်းစဉ်မှာ ရမှတ်အဆင့် (၃)တွင် ရှိပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်မှာ ယခုခေတ် ရာသီဥတု အနေအထားအရ သီးနှံများ ကောင်းမွန်စွာမဖြစ်ထွန်း မရရှိခြင်းကြောင့် တောင်သူလုပ်ငန်းမှာ အဓိကအားထားဖွယ်ရာ သက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် အားထား၍ မရတော့သော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ထိုသို့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အဆင်မပြေမှုများကြောင့် ပြည်တွင်းပြည်ပထွက်၍ အလုပ်လုပ်ရခြင်းများ လျော့ကျလာစေရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

ငါးသောက်ပေါက်လွှတ်ပေးခြင်း (ထပ်မံမွေးခြင်း) - လုပ်ငန်းစဉ်အား ရမှတ်အဆင့် (၃) အနေဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ် ရရှိထားပါသည်။ ငါးမွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်းအား လက်ပံအိုင် ကျေးရွာသူ/သားများသည် ဒုတိယ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင် စားသောက်ကြပါသည်။ သို့သော် ငါးဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့် ငါးအရေအတွက် နည်းပါးလာသည်။ ထို့အတွက် ငါးသားပေါက်လောင်းများ ထပ်မံဖြည့်တင်းရန် လိုအပ်ခြင်းကြောင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပါသည်။

ဦးစားပေးအဆင့် (၂)တွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင်စီမံမှု လုပ်ငန်းနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင် သိရှိသတင်းရယူမှုနှင့် ကြိုတင်လုပ်ဆောင်ထားနိုင်သော အစီစဉ်များအား လုပ်ဆောင်နိုင်မှု အသိပညာနည်းပါနေသည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်စီမံမှု နှင့် ပတ်သက်သော ပညာပေးရရှိရန် လိုအပ်နေသည်။ ထို့ပြင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမှာ မိုးအားမျှော်၍ စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်နေခြင်းကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်းများအား ထပ်မံအင်အားဖြည့် မွေးမြူရန်နှင့် တိရိစ္ဆာန်များအား မွေးမြူတက်ယုံသာမက ရောဂါဝင်လာပါက ကုသရန် ဗဟုသုတများအား ကျေးရွာသူ/သား များအနေဖြင့် သိရှိရန်လည်း လိုအပ်နေခြင်းကြောင့် ဦးစားပေးတွင် ထည့်သွင်းထားပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက် မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက် မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင် ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	အချိန်	မှတ် ချက်
သောက်သုံးရေ ပြန်လည်တူး ဖော်ခြင်း	တစ်ရွာလုံး	Fellow မှ တဆင့် ချိတ်ဆက်၊ AAM BRACHED ကျေးရွာကော်မတီ	လက်ပံအိုင်(ရ)	ကျေးရွာကော်မတီ Fellow ၊ AAM BRACHED		၂၀၁၇	
စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ သင်တန်း	တောင်သူ (၃၀) ဦး	(၅) ရက်သင်တန်း	လက်ပံအိုင်(ရ) ဘုန်းကြီးကျောင်း	BRACHED, AAM စိုက်ပျိုးရေးဌာန Fellow	(၇) သိန်းခွဲ	၂၀၁၆ (၈)လပိုင်း	
သဘာဝဘေး အန္တရာယ်သင်တန်း (အသိပညာပေး)	တစ်ရွာလုံး	(၂)ရက် စိတ်ဝင်စား သူအားလုံး	ဘုန်းကြီးကျောင်း	မိုးလေဝသ ဦးထွန်းလွင် BRACHED, AAM	(၅) သိန်း	၂၀၁၆ (၁၀)လပိုင်း	
သစ်ပင်စိုက်	တစ်ရွာလုံး	တစ်ရွာလုံး (အိမ် တိုင်းစိုက်၊ ဟောပြောပွဲလုပ်	အိမ်တိုင်းစိုက်ပျိုး	သစ်တောဌာန Fellow BRACHED, AAM	သရက်ပင် (၇၅၀) (၁)သိန်း	၂၀၁၆ (၇)လပိုင်း	
မွေးမြူရေးဆိုင် ရာ နည်းပညာ ပံ့ပိုးခြင်း	တစ်ရွာလုံး	စိတ်ဝင်စားသူ (၁၀) (၅)ရက်	ကျေးရွာစာကြည့် တိုက်	တိမွေးကုဌာန AAM၊ BRACHED Fellow	(၃) သိန်း	၂၀၁၆ (၃)လပိုင်း	
အိမ်တွင်းလက်မှု ပညာ၊ စက်မှုပညာ သင်တန်း(အသက် မွေးဝမ်းကျောင်း ဆိုင်ရာ)	လူငယ်	စိတ်ဝင်စားသူ (၁၀) (၂) လ	လက်ပံအိုင်(ရ)	Fellow BRACHED, AAM ရွာလူကြီး	သိန်း (၂၀)	၂၀၁၆-၂၀၁၇	
စိုက်ပျိုးရေးသွင်း အားစု	တောင်သူများ	AAMနှင့်ချိတ်ဆက်၊ BRACHED စိုက် ဌာန	လက်ပံအိုင်(ရ)	BRACHED, AAM ရွာလူကြီး	(၇) သိန်းခွဲ	၂၀၁၆ (၁၀)လပိုင်း	

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မွန်လေးတိုင်း၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ တပျော်အုပ်စု၊ လက်ပံအိုင် (ရ) ကျေးရွာ ရပ်ရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း လုပ်ငန်းမှ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအပေါ် ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ရာတွင် ရပ်ရွာအနေဖြင့် ဒေသနှင့်ကိုက်ညီ၍ ရာသီဥတုဒဏ်ခံသော သီးနှံများ မျိုးကောင်း/သန့်များ စိုက်ပျိုးလာနိုင်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်စေခြင်း၊ လိုအပ်သော စိုက်နည်းစနစ်များ ပို့ချခြင်းနှင့် ရာသီဥတုဖောက် ပြန်မှုဖြစ်ပေါ်ပါက အိမ်စီးပွားရေး ထိခိုက်မှုနည်းပါးစေရန်အတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင် စားသောက်ခြင်းအား ရေရှည်အတွက်ဖြစ်စေခြင်း၊ ရာသီဥတုအား ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် အတွက် သစ်ပင်များ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများမှာ မိမိကျေးရွာတွင်း လုပ်ငန်း အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးမှုအရ လိုအပ်သည့် ကားမောင်းသင်တန်း/ စက်ပြင်သင်တန်းများ ပေးနိုင်ရန် စသည့် လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများမှာ ကျေးရွာတွင်းရှိ နွမ်းပါးအိမ်ထောင်စုများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသောသူများ၊ ထိခိုက်လွယ်အိမ်ထောင်စုများနှင့် ကလေးသူငယ်များအား ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်များ လုပ်ဆောင်ပါက ကျေးရွာသူ/ သားများအနေဖြင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များအပေါ် ခုခံနိုင်စွမ်းရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်များအား ဩဂုတ်လပိုင်း ခန့်တွင် စတင်လုပ်ဆောင်သွားရန် လျာထားလျက် ရှိပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

လက်ပံအိုင် (အရှေ့) ကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိက ဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ

အမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။ နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီစာရင်း

စဉ်	အမည်	တာဝန်	ဝတ္တရား
၁	ဦးကျော်ဌေး (န)	ဥက္ကဋ္ဌ	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းပုံမှန် အစည်းအဝေး အရေးပေါ်အစည်းအဝေးများ တွင် လုပ်ငန်းဖြစ်မြောက်အောင်မြင်စွာ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခြင်း တာဝန်ယူမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုများအား လုပ်ဆောင်ခြင်း။
၂	ဦးမောင်မောင်လေး	စာရင်းကိုင်	ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ဝင်ငွေထွက်ငွေစာရင်းများကို တိကျမှန်ကန်စွာ စာရင်းဇယားမှတ်တမ်းများဖြင့် ရေးသွင်းမှတ်သားထားရသည်။ လစဉ်ပုံမှန် တွေ့ဆုံ ပွဲတွင် စာရင်းရှင်းတမ်း ပြုလုပ်ပေးရသည်။
၃	ဦးဌေးမောင်	ဘဏ္ဍာထိန်း	ကျေးရွာမှ ရန်ပုံငွေရှာဖွေ၍ ရရှိလာသော ငွေကြေးနှင့် စီမံကိန်းမှ မတည်ငွေကြေးများကို လုံခြုံစွာသိမ်းဆည်းခြင်း၊ လိုအပ်သောအချိန်တွင် ထုတ်ပေးခြင်း။ ရံပုံငွေကို အလွဲသုံးစားမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ရသည်။
၄	ဦးသန်းစိုး	အတွင်းရေးမှူး	ဥက္ကဋ္ဌနှင့်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ရသည်။ ဥက္ကဋ္ဌမှ လိုအပ်ချိခိုင်းစေလျှင် မည်သည့်လုပ်ငန်းမဆို ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
၅	ဦးမိုးလွင်	အဖွဲ့ဝင်	ပုံမှန်အစည်းအဝေးနှင့် အရေးပေါ်အစည်းအဝေး များကို ပုံမှန်တိကျအောင် တတ်ရောက်ပေးခြင်း။ လိုအပ်လျှင် လိုအပ်သလို လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာများ ကို ဝင်ရောက်ဖြည့်စွက် လုပ်ဆောင်ပေးရသည်။
၆	ဦးကျော်ဌေး(ရ)	အဖွဲ့ဝင်	ပုံမှန်အစည်းအဝေးနှင့် အရေးပေါ်အစည်းအဝေး များကို ပုံမှန်တိကျအောင် တတ်ရောက်ပေးခြင်း။ လိုအပ်လျှင် လိုအပ်သလို လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာများ ကို ဝင်ရောက်ဖြည့်စွက် လုပ်ဆောင်ပေးရသည်။
၇	ဦးဉာဏ်ဝင်းမောင်	အဖွဲ့ဝင်	ပုံမှန်အစည်းအဝေးနှင့် အရေးပေါ်အစည်းအဝေး များကို ပုံမှန်တိကျအောင် တတ်ရောက်ပေးခြင်း။ လိုအပ်လျှင် လိုအပ်သလို လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာများ ကို ဝင်ရောက်ဖြည့်စွက် လုပ်ဆောင်ပေးရသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	အမည်	ဌာန/အဖွဲ့	ဖုန်းနံပါတ်
၁	ဦးကျော်ဌေး (ရ)	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး	၀၉-၇၉၅၇၇၆၃၃၂
၂	ဦးသောင်းဌေး	အုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေး	၀၉-၇၈၁၇၁၀၇၉၉
၃	ဦးကျော်ဌေး (န)	VDC ဥက္ကဋ္ဌ	၀၉-၇၉၅၇၉၉၂၆

သဗ္ဗဒိဂ္ဂင်္ဂ (၄)

ပုံစံ ၁၅။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်များကို သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့်ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်များ	ရှိ	မရှိ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။	☒	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	☒	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတောမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။	☒	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		☒
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		☒
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။	☒	☒

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ တောပင်၊ ခဲတံ။

အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပံ့ပိုးသူမှ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပံ့ပိုးသူ(က-၊ မ-)၊ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ မ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက်တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များပိုးရိုခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည် အခြားမှလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		✓
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		✓
လူတွေရဲ့သုသာန်တွေကို အနှောက်အယှက်ပေးနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။	✓	
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖန်တီးမှုများကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။	✓	

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်စေပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်စေပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်စေပါသလား။		
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။		
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းလမ်းအသင့်ဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ဝဋ်ပတ်ဝန်းကျင် စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance စီမံကိန်းအဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် တာဝန်အတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ဝဋ်ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆန်းစစ်မှုများကို အညွှန်းချက် စဉ်းစားစေနိုင်ရန်အတွက် ပုံမှန်အစည်းအဝေး နည်းစနစ်များဖြင့် စီစဉ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု ရရှိ၊ ဝဋ်ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှု ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးများ ပေါင်ပင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ဝဋ်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားပေးပေးပေးမှုတွင် မှတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစဉ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသည့် အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစဉ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ဝဋ်ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ခြုံငုံခြင်းများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစဉ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက် သူ စီစဉ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
 ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား သဘာဝဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဝဋ်ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမျိုး ရုပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရုပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် တဏှာများလည်း ထိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။

Handwritten notes in Burmese script at the bottom of the page.

၂၇၃၀ / ၂၇၃၀ MPO Lwin Oo
၄၅၅: ၈၈၀

၃၆-၄-၂၀၁၆
A.H.M
၃၇-၄-၂၀၁၆

ရုပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတိပေးစာနစ် စစ်ဆေးမှု ဝှစ်

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
တည်နေရာ _____
လူဦးရေ _____

သယံဇာတ (၄၅)
ပျက်စီးမှု
သမ္မတ

ရုပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလုံး
- မိုးသည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- လေထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒီဇေ
- အခြား (ဖော်ပြပါ)

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ ၊

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ

Time Lwin

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ရှိပါသည် မရှိပါ

မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးရေး

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုလို့အပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရုပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။ (အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလို့အပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို ကြိုပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

မရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ ဒီရပ်နေရာ မရှိဘူး

အကြံပြုချက်များ

M

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆူနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ ☐ မိုးရေချိန် ☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ) ☐ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ)
---	--

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် လေ့လာမှုရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ <p>မို့လျှင်ဖော်ပြပါ။</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <p>မရှိပါ။</p> <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ။
---	--

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ **နည်းကိရိယာအဖွဲ့**

အကြံပြုချက်များ

၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ

<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☒ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် ☐ အခြား 	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရုံး ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ(သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ ☐ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p>
---	---

<p>မှတ်တမ်းအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ☒ ရှိ ☒ မရှိ</p> <p>တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>၁ _____</p> <p>၂ _____</p> <p>၃ _____</p> <p>၄ _____</p> <p>၅ _____</p> <p>၆ _____</p> <p>၇ _____</p> <p>၈ _____</p> <p>၉ _____</p>	<p>သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း တင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။</p> <p>ရှိ ☒ မရှိ ☐</p> <p>အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။</p> <hr/> <p>(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ပေးမှုကို ကပ်ထားပါသလား။</p> <p>ရှိ ☐ မရှိ ☐</p> <p>မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း။ _____</p> <hr/> <hr/>
--	---

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

☐ တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	☐ အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
☒ လက်ကိုင်ဖုန်း	☐ နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ AM / FM ရေဒီယိုများ	☐ စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ VHS / HF ရေဒီယိုများ	☐ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ ချစ်မြင်သံကြား	☐ အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်ပြမြေပုံ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ *ကြိုတင်သတိပေးချက်မရှိ*

အကြံပြုချက်များ

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လွှင့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥသြ ခွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း _____

7772

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန် (ကွဲပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းစိုလုံရာနေရာအတွက် ဖျဉ်း အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- စိုလုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်အည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် စိုလုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

စိုလုံရာအဆောက်အအုံအညွှန်း ဖျဉ်းများ

- ရေ
- စွမ်းအင်
- မီးခိုးများနှင့် ဖျဉ်းများ
- အမျိုးသမီး သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာများအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
- အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
- အခြား

- ဘေးကင်းသောရွေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ ဘေးအန္တရာယ်အစီအစဉ် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောနေထိုင်မှုများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အဆုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ ရေ ရရှိစေရန်နှင့်လမ်းများ ရွာရွာထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနှံ့အပြား တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ သတင်းအချက်အလက် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ဝိုင်းဝန်း ဆိုင်သည့်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် စာတတ်တတ်လေ့ကျင့်ရန်များ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရိုဂါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ပြေငြိမ်မှုကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။ အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ အောက်ပါအတိုင်းပါသကဲ့သို့

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် လေဓာတ်ငွေ့ဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ။

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် လေဓာတ်ငွေ့ဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။

မည်ကဲ့သို့ မကြာခဏဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် လေဓာတ်ငွေ့ဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုန့်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင်အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။

သုံးသပ်ချက်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် မြို့လုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဆေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင်အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ။

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

အနှစ်ချုပ်လမ်းညွှန်ချက်များ	
၁။	ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ
၂။	ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၃။	ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ
၄။	သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း
၄။	ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း
၅။	ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၆။	ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း
၇။	ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
၈။	အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ
၉။	သုံးသပ်ချက်များ
	အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ
	လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ
	လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ